

REPUBLIKA E SHQIPERISE
KUVENDI

L I G J

Nr. _____, datë _____

PËR CENSIN E POPULLSISË DHE TË BANESAVE

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I :

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Objekti i ligjit

Ky ligj rregullon organizimin dhe realizimin e Censit të popullsisë dhe të banesave në territorin e Republikës së Shqipërisë, në përputhje me nenin 3 të ligjit nr. 17/2018 "Për statistikat zyrtare".

Neni 2
Qëllimi i Censit

1. Censi synon t'u ofrojë Kuvendit, Qeverisë, njësive të qeverisjes vendore, organizatave ekonomike, shkencore dhe kulturore, si dhe gjithë shoqërisë civile të dhëna të besueshme statistikore, të nevojshme për planifikimin dhe realizimin e politikave të përgjithshme të zhvillimit, për analizat private dhe publike të vendimmarrjes, për kërkime shkencore dhe, në përgjithësi, për përmirësimin e njohjes dhe të të kuptuarit nga shtetasit të realitetit demografik, ekonomik dhe shoqëror të vendit.

2. Censi ofron të dhëna për:

- numrin dhe shpërndarjen gjeografike të popullsisë rezidente;
- strukturën demografike dhe karakteristikat kryesore të popullsisë;
- numrin, shpërndarjen gjeografike dhe strukturën e banesave dhe të ndërtesave, që përdoren për qëllime banimi;
- kushtet e strehimit të popullsisë.

Neni 3
Përkufizime

Në kuptim të këtij ligji termat e mëposhtme do të kuptohen kështu:

- "Popullsi rezidente" kuptohet popullsia e përbërë nga grupi i individëve, të cilët ditën e Censit janë zakonisht rezidentë në territorin e Republikës, si dhe ata që janë të larguar në ditën e Censit për një periudhë prej më pak se një vit.

b) "Njësia Ekonomike Familjare (NjEF)" kuptohet një person i cili jeton vetëm, ose një grup personash të cilët jetojnë bashkë, në një pjesë ose në të gjithë banesën, dhe të cilët ndajnë ushqimin dhe gjëra të tjera të domosdodhme për të jetuar.

c) "Ndërtesë" nënkupton çdo strukturë të pavarur që përmban një ose më shumë banesa, dhoma ose hapësira të tjera, të mbuluara nga një strehë dhe e rrethuar me mure të jashtme ose mure ndarëse që zgjaten nga themelet deri në strehë, qoftë të projektuara për banim, qëllime industriale, bujqësore, kulturore, ose për ofrimin e shërbimeve.

ç) "Banesë" do të thotë një vend i veçantë dhe i pavarur i vendbanimit ose i menduar për banim nga një njësi ekonomike familjare e vetme, pavarësisht nëse është e zënë ose jo në momentin e Censit, ose nëse nuk është menduar për banim, por është përdorur si vend i banimit në momentin e Censit.

d) "Banesat kolektive" nënkuptojnë mjediset që janë të projektuara për banim të përbashkët nga grupe individësh ose disa njësi ekonomike familjare dhe që përdoren si vendbanim i zakonshëm nga të paktën një person në momentin e Censit.

dh) "Cens" është mbledhja e informacionit me anë të pyetësorëve dhe përpunimi i të dhënave të tilla, në mënyrë që të sigurojë një numërim të plotë të të gjithë individëve, njësi ekonomike familjare e banesave dhe të ndërtesave të shfrytëzuara për qëllime banimi brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, në një moment të vetëm në kohë, si dhe prodhimi i statistikave në lidhje me karakteristikat demografike, ekonomike dhe sociale të popullsisë së Shqipërisë.

e) "Dita e Censit" është dita e parë e fillimit të mbledhjes së të dhënave në terren.

ë) "Momenti i Censit" është ora 00:00 e mesnatës, që paraprin ditën e Censit.

f) "Mbledhja e të dhënave" nënkupton procesin e mbledhjes së informacionit të Censit në lidhje me një territor të caktuar për një periudhë të caktuar kohore nëpërmjet intervistave të kryera nga stafi i terrenit dhe të kryera nëpërmjet plotësimit të pyetësorëve për secilën ndërtesë, vendbanim, njësi ekonomike familjare dhe individ në atë territor.

g) "Periudha e mbledhjes së të dhënave" do të thotë periudha kohore gjatë së cilës të dhënat mund të mbledhen nga publiku nëpërmjet stafit të terrenit të Censit.

gj) "INSTAT" kupton Institutin e Statistikave të Shqipërisë dhe është autoriteti ekzekutiv përgjegjës për planifikimin, zbatimin dhe menaxhimin e Censit.

h) "Të dhëna personale" kupton çdo lloj informacioni të parashikuar në pikën 1 të nenit 3 të ligjit nr. 9887, datë 10.03.2008 "Për mbrojtjen e të dhënave personale".

Neni 4

Detyrimi për t'u përgjigjur

1. Të gjithë personat e rritur, me shtetësi shqiptare apo të huaj, si dhe personat pa shtetësi, me përjashtim të personelit diplomatik të akredituar në Shqipëri, të cilët në momentin e Censit po jetojnë brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, janë të detyruar të japin informacionin e kërkuar në pyetësorët e Censit, në përputhje me pikën 2, shkronja "ç", paragrafi "iii" i nenit 10 të këtij ligji.

2. Personat e përmendur në pikën 1 të këtij neni janë të detyruar të japin informacionin e kërkuar:

a) në mënyrë të plotë;

b) në mënyrë të saktë dhe të besueshme.

Neni 5

Institucioni i Censit

Censi organizohet dhe zbatohet nga Instituti i Statistikave (INSTAT), nën drejtimin e Komisionit Qendror të Censit dhe me mbështetjen e Zyrave të Censit në bashki. Detyrat dhe përgjegjësitë e këtyre organeve përcaktohen në Kapitullin II të këtij ligji.

Neni 6

Dita e Censit dhe periudha e mbledhjes së të dhënave

Data e ditës së Censit dhe periudha e mbledhjes së të dhënave përcaktohen në përputhje me parashikimet e pikës 2, shkronja “ë”, paragrafi “ii” i nenit 10 të këtij ligji.

Neni 7

Kategoritë e të dhënave dhe përdorimi i tyre

1. Të dhënat e mbledhura nga Censi kategorizohen në:
 - a) identifikuese dhe personale të individëve dhe njërive ekonomike familjare;
 - b) identifikuese dhe strukturore të ndërtesave, banesave, banesave kolektive.
2. Të dhënat e mbledhura nga Censi do të përdoren vetëm për qëllime statistikore, në përputhje me ligjin nr. 17/2018 “Për statistikat zyrtare”, si dhe duke marrë në konsideratë standardet e rekomandimet ndërkombëtare.
3. Të dhënat e mbledhura nga Censi nuk do të përdoren për asnjë listë elektorale ose krijimin apo përditësimin e ndonjë regjistri civil apo regjistri tjetër administrativ.

Neni 8

Mbrojtja e të dhënave dhe konfidencialiteti

1. Konfidencialiteti i të dhënave të grumbulluara nga Censi është i mbrojtur nga Neni 31 i Ligjit nr. 17/2018 “Për statistikat zyrtare”
2. Çdo person ose autoritet publik, që përmes përfshirjes në proceset e Censit, mban ose ka dijeni mbi të dhëna personale, i nënshtrohet detyrimit për ruajtjen e konfidencialitetit mbi to, sipas përcaktimeve të ligjit nr.17/2018 “Për statistikat zyrtare” dhe ligjit nr. 9887, datë 10.3.2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale”, i ndryshuar.
3. Konsiderohen shkelje e detyrimit për ruajtjen e konfidencialitetit, sipas përcaktimit të pikës 2 të këtij neni, edhe rastet kur personi nuk vazhdon të ruajë konfidencialitetin e këtyre të dhënave personale, edhe pasi ka ndërprerë çdo përfshirje në Cens.
4. INSTAT-i merr të gjitha masat e duhura teknike, organizative dhe të sigurisë, për të parandaluar hyrjen e paautorizuar në instalimet, ku të dhënat personale të Censit mbahen, përpunohen ose ruhen dhe për t'i mbrojtur ato nga shkatërrimet e paligjshme, aksidentale, humbjet aksidentale, si dhe nga çdo formë tjetër e paligjshme përpunimi.
5. INSTAT duhet t'i trajtojë të dhënat e mbledhura, të përpunuara dhe të ruajtura të Censit si rreptësisht konfidenciale kur ato lejojnë individët dhe njësitë e tjera statistikore të identifikohen në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë.
6. INSTAT duhet të marrë masat e duhura për të siguruar saktësinë dhe besueshmërinë e të dhënave të Censit. Kur përpunimi i të dhënave bëhet nga INSTAT në një mënyrë që përfshin identifikimin e drejtpërdrejtë, këto të dhënat duhet të kodohen.
7. INSTAT duhet të ruajë të dhënat e mbledhura të Censit në përputhje me nenin 32 të ligjit nr. 17/2018 “Për statistikat zyrtare”.

Neni 9

Rezultatet e Censit

Rezultatet statistikore të Censit janë një pasuri e përbashkët e të gjithë shoqërisë shqiptare dhe duhet të shpërndahen në përputhje me kushtet e mëposhtme:

a) INSTAT-i paraqet dhe boton rezultatet paraprake dhe ato përfundimtare të Censit mbi baza shkencore dhe profesionale.

b) Rezultatet statistikore, të përcaktuara në shkronjën “a” të këtij neni, publikohen në nivel kombëtar, vendor dhe nivel tjetër gjeografik, duke siguruar që ato të jenë të paraqitura në një formë, që përjashton identifikimin e drejtpërdrejtë ose të tërthortë të individit ose njësisë ekonomike familjare.

c) INSTAT duhet të publikojë rezultatet e Censit vetëm në formën që pengon identifikimin e drejtpërdrejtë apo të tërthortë të individëve dhe njësive të tjera statistikore;

ç) Për qëllimet kërkimore dhe shkencore, e drejta e hyrjes në të dhënat konfidenciale jepet vetëm sipas parashikimeve të pikës 7 të Nenit 31 të ligjit nr. 17/2018 “Për statistikën zyrtare”.

KREU II PËRBËRJA, PËRGJEGJËSITË DHE MARRËDHËNIET E ORGANEVE TË NGARKUARA PËR TË BËRË CENSIN

Neni 10

Përgjegjësitë e Komisionit Qendror të Censit

1. Këshilli i Ministrave përcakton përbërjen, funksionimin dhe organizimin e Komisionit Qendror të Censit.

2. Komisioni Qendror i Censit ka këto përgjegjësi:

a) Harton dhe miraton rregulloren e Komisionit Qendror të Censit.

b) Mbikëqyr përgatitjen dhe zbatimin e Censit dhe udhëzon INSTAT-in për të dhënat statistikore, që priten nga institucionet publike, rrethet shkencore dhe shoqëria civile.

c) Lehtëson bashkërendimin e punës ndërmjet ministrave dhe institucioneve qendrore dhe shkencore për mbështetjen e Censit.

ç) I propozon Këshillit të Ministrave projektvendimet e nevojshme për kryerjen e Censit duke përfshirë në veçanti:

i) përbërjen, kompetencat dhe detyrat e Zyrave të Censit në bashki;

ii) Datën e Censit dhe periudhën e mbledhjes së të dhënave;

iii) përmbajtjen e pyetësorit të Censit,

sipas propozimit të INSTAT.

d) Miraton kalendarin e veprimtarive për përgatitjen dhe zbatimin e Censit, të propozuar nga INSTAT-i.

Neni 11

Përgjegjësitë e Institutit të Statistikave

1. Instituti i Statistikave (INSTAT) ka këto përgjegjësi:

a) Harton programin e punës, përcakton metodologjinë, përzgjedh dhe prokuron mjetet teknike dhe programet kompjuterike të përshtatshme, harton pyetësorin, nxjerr udhëzimet e nevojshme, përgatit manualin e instruksionit për stafin e terrenit, kryen përgatitjen dhe zbatimin e Censit në baza profesionale dhe shkencore.

- b) Menaxhon burimet njerëzore dhe financiare të ofruara për Censin dhe u raporton Komisionit Qendror të Censit dhe donatorëve ndërkombëtarë përdorimin e këtyre burimeve.
- c) Njofton autoritetet dhe organet qeveritare përkatëse për hapat që duhen marrë për Censin.
- ç) Udhëzon Zyrat e Censit në Bashki mbi detyrat që kanë për mbështetjen e Censit.
- d) Cakton një person për të drejtuar Zyrën e Censit në Bashki, sipas përcaktimeve të Vendimit të Këshillit të Ministrave, të miratuar në përputhje me Nenin 10, pika 2/ç të këtij ligji.
- dh) Zhvillon fushatën e njoftimit publik në përputhje me Nenin 13 të këtij ligji.
- e) kryen procedurat e përzgjedhjes, rekrutimit dhe trajnimit të stafit të terrenit me mbështetjen, sipas nevojës, të Zyrave të Censit në Bashki.
- ë) Menaxhon mbledhjen e të dhënave dhe kapjen e të dhënave të Censit nga stafi i terrenit.
- f) Përpunon të dhënat e mbledhura nga Censi dhe ndërmerr masat e duhura për mbrojtjen e konfidencialitetit të të dhënave në përputhje me parashikimet e Nenit 8 të këtij ligji.
- g) paraqet dhe publikon të dhënat paraprake dhe përfundimtare, në përputhje me nenin 9 të këtij ligji.
- gj) I raporton Komisionit Qendror të Censit ecurinë e aktiviteteve të Censit.
- h) Mbulon detyrën e sekretariatit të Komisionit Qendror të Censit.

2. INSTAT mund të ndërmarrë çdo aktivitet tjetër të domosdoshëm për kryerjen e Censit, sipas nevojës.

Neni 12 **Zyrat e Censit në bashki**

1. Këshilli i Ministrave, me propozimin e Komisionit Qendror të Censit, cakton përbërjen e një Zyre Censi, funksionimin dhe masën e pagesës së anëtarëve të saj në çdo bashki.

2. Zyra e Censit duhet të ndjekë udhëzimet dhe instruksionet e INSTAT, të japë të dhëna, lehtësira dhe asistencë personelit të Censit brenda territorit të bashkisë, si dhe të marrë çdo masë tjetër të nevojshme për të siguruar kryerjen e suksesshme të procesit të mbledhjes së të dhënave të Censit brenda territorit përkatës.

3. Detyrat dhe përgjegjësitë si dhe funksionimi i Zyrave të Censit përcaktohen me vendim të veçantë të Këshillit të Ministrave.

KREU III **PROCEDURAT E CENSIT**

Neni 13 **Fushata Informuese**

1. Qëllimet dhe procedurat e Censit, si dhe detyrimet juridike lidhur me të bëhen publike nëpërmjet mediave dhe një fushate të gjerë informimi, të drejtuar nga INSTAT-i.

2. Fushata informuese fillon të paktën 8 javë para ditës së Censit dhe përfundon me nxjerrjen e rezultateve përfundimtare të Censit.

Neni 14 **Personeli i Censit**

Personeli i Censit përbëhet nga:

- a) Stafi i terrenit, i cili përbëhet nga:
 - i) anketuesit, të cilët të pajisur me një shenjë dalluese zyrtare, duhet të shkojnë në çdo banesë brenda territorit të caktuar të mbledhjes së të dhënave, për të intervistuar banorët dhe për të plotësuar me saktësi pyetësorin e Censit;
 - ii) kontrollorët, të cilët duhet të kontrollojnë, mbështesin dhe raportojnë punën e disa anketuesve;
 - iii) mbikëqyrësit, të cilët duhet të menaxhojnë, mbështesin dhe raportojnë punën e disa kontrollorëve;
 - iv) Specialistët IT, të cilët duhet të mbështesin stafin e terrenit për sigurimin dhe mirëmbajtjen e çdo pajisje kompjuterike të shpërndarë gjatë veprimtarisë në terren.
 - v) Specialistët GIS, të cilët duhet të mbështesin stafin e terrenit për gjeokodifikimin e të dhënave të mbledhura të Censit nëpërmjet përdorimit të teknologjisë GIS.
 - b) Stafi tjetër, ku përfshihen:
 - i) Trajnerët, të cilët duhet të trajnojnë stafin e terrenit për kryerjen e detyrave të tyre.
 - ii) operatorët, të cilët hedhin të dhëna në sistemet e kompjuterizuara;
 - iii) personeli drejtues, i cili duhet të organizojë dhe drejtojë përgatitjen, njoftimin, logjistikën, veprimtarinë në terren dhe administrimin e Censit;
 - iv) statisticienët, demografët dhe personeli tjetër, të cilët përpunojnë të dhënat, analizojnë dhe raportojnë përmbledhëset dhe nxjerrin rezultatet statistikore të Censit.
2. INSTAT-i përcakton kriteret dhe ngre një komisione *ad hoc* vlerësimi për përzgjedhjen dhe rekrutimin e personelit të Censit.

Neni 15 **Ndalimi për mbledhjen e të dhënave të ngjashme**

1. Gjatë një periudhe kohore prej 6 javësh para ditës së Censit dhe gjatë periudhës së mbledhjes së të dhënave të Censit është e ndaluar, për të gjithë individët dhe organizatat, të mbledhin të dhëna nga publiku brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, me përjashtim të rasteve të parashikuara në pikën 2 të këtij neni.

2. Të gjithë individët apo organizatat e përmendura në pikën 1 të këtij neni, të cilët gjatë periudhës prej 6 javë para ditës së Censit dhe periudhës së mbledhjes së të dhënave synojnë të grumbullojnë të dhëna për individë, njësi ekonomike familjare, banesa ose për veprimtari tregtare e private, duhet të kërkojnë një autorizim të veçantë pranë Komisionit Qendror të Censit.

KREU IV **KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE**

Neni 16 **Kundërvajtjet**

1. Përbëjnë kundërvajtje administrative dhe dënohen, përkatësisht, me gjobë shkeljet e mëposhtme:

a) Neglizhimi ose refuzimi për të dhënë informacionin e kërkuar sipas nenit 4 ose dhënia e informacionit të rremë, dënohet me gjobë prej 100 000 (njëqind mijë) lekësh, me përjashtim të rasteve kur informacioni jepet për pyetjet mbi bazën e vullnetit të individit.

b) Mosrespektimi i rregullave të konfidencialitetit, të përcaktuara në nenin 8 të ligjit, nga personi/personat përgjegjës dënohet me një gjobë nga 10 000 (dhjetë mijë) deri në 50 000 (pesëdhjetë mijë) lekë.

c) Mosrespektimi i rregullave të përcaktuara në nenin 15 të këtij ligji nga personi/personat përgjegjës dënohet me gjobë nga 50 000 (pesëdhjetë mijë) deri në 100 000 (njëqind mijë) lekë.

2. Për hetimin administrativ të kundërvajtjeve të parashikuara në këtë nen, INSTAT-i ka të drejtë të konsultojë bazat e të dhënave shtetërore në Republikën e Shqipërisë.

Neni 17

Vlerësimi i kundërvajtjeve administrative

1. INSTAT-i është përgjegjës për shqyrtimin e çdo dokumenti që vërteton kundërvajtjen administrative, në përputhje me nenin 16 të këtij ligji, dhe për vendosjen e ekzekutimin e gjobave zbaton procedurat e ligjit nr.10 279, datë 20.5.2010 “Për kundërvajtjet administrative”.

2. INSTAT-i është përgjegjës për konstatimin e kundërvajtjes administrative, në përputhje me nenin 8 të këtij ligji, dhe e referon rastin pranë Komisionerit për Mbrojtjen e të Dhënave Personale dhe të Drejtën e Informimit.

Neni 18

Ankimi ndaj sanksionit për kundërvajtjen administrative

1. Ankimi ndaj një vendimi të INSTAT-it për vendosjen e një gjobe, sipas përcaktimeve të pikës 1, shkronjat “a” dhe “c” të nenit 16 të këtij ligji, paraqitet në Komisionin Qendror të Censit brenda 10 ditëve nga data e shpalljes së këtij vendimi.

2. Kundër vendimit që ka marrë Komisioni Qendror i Censit, sipas pikës 1 të këtij neni, mund të paraqitet ankimi në gjykatë brenda 45 ditëve nga data e shpalljes së këtij vendimi.

KREU V

DISPOZITA PËRFUNDIMTARE

Neni 19

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda ____ muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të nxjerrë aktet nënligjore në përputhje me parimet e përgjithshme të parashikuara në nenet _____ të këtij ligji.

2. Ligji nr. 8669, datë 26.10.2000 “Për Censusin e Përgjithshëm të Popullsisë dhe Banesave”, i ndryshuar, shfuqizohet.

Neni 20

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI

Gramoz Ruçi

DRAFT